

POSTANOWIENIE

18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 18 grudnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku K.A.

z udziałem S.A.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej S.A.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach

z 9 listopada 2023 r., II Ca 1088/23,

1) odrzuca skargę kasacyjną,

2) zasądza od S.A. na rzecz K.A. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia uczestniczce do dnia zapłaty.

(M.O.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 9 listopada 2023 r. Sąd Okręgowy w Kielcach w sprawie z wniosku K.A. z udziałem S.A. o podział majątku wspólnego, na skutek apelacji uczestniczki od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego w Kielcach z 27 kwietnia 2023 r., I Ns 325/21, oddalił apelację.

Uczestniczka wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu II instancji wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w innym składzie, a w przypadku stwierdzenia podstaw o uchylenie w całości również postanowienia Sądu I instancji i przekazanie sprawy do rozpoznania temu Sądowi; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, stosownie do art. 398¹⁶ k.p.c.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uczestniczka wskazała, że w sprawie ma występować istotne zagadnienie prawne, które uczestniczka sformułowała w formie następującego pytania: czy w świetle dyspozycji przepisu art. 43 § 1 k.r.o. zachowanie małżonka polegające na niepodejmowaniu działań zmierzających do znalezienia lepiej płatnej pracy, braku podnoszenia kwalifikacji zawodowych, trwonieniu pieniędzy wspólnych na prostytutkę i alkohol, dokonywanie zakupu mieszkania z pieniędzy stanowiących majątek wspólny na wyłączną własność rodziców jednego z małżonków, ma znaczenie prawne i takie zachowanie należy kwalifikować jako nieprzyczynianie się małżonka do powstania majątku wspólnego lub jego uszczupleniem, co winno stanowić podstawę do ustalenia nierównych udziałów stron w majątku wspólnym?

Wnioskodawca złożył odpowiedź na skargę, w której wniósł o odrzucenie skargi uczestniczki, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od uczestniczki na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych w kwocie 5400 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia zasądzenia kosztów do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona przez uczestniczkę podlegała odrzuceniu.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Poza spełnianiem ogólnych wymagań dla pisma procesowego, skarga kasacyjna powinna również zawierać prawidłowo sformułowane elementy konstrukcyjne określone w art. 398⁴ § 1 pkt 1-3 k.p.c. Jednym z tych elementów jest oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w

całości czy w części. Braki w zakresie elementów konstrukcyjnych skargi skutkują odrzuceniem skargi *a limine* bez uprzedniego wezwania o usunięcie dostrzeżonych braków (postanowienie SN z 24 października 2022 r., I CSK 3656/22). Wniosek taki wynika z porównania treści art. 398⁶ § 2 k.p.c. *in medio* oraz art. 398⁶ § 1 k.p.c. Tylko drugi z przywołanych przepisów dopuszcza sanowanie określonych braków skargi kasacyjnej; nie dotyczy to jednak elementów konstrukcyjnych określonych w art. 398⁴ § 1 pkt 1-3 k.p.c. (postanowienie SN z 24 czerwca 2022 r., I CSK 2657/22).

W skardze kasacyjnej wniesionej przez uczestniczkę nie wskazano, w jakim zakresie zaskarżono postanowienie Sądu II instancji, co skutkowało odrzuceniem skargi. Ze względu na sformalizowanie przez ustawodawcę skargi kasacyjnej oraz wymaganie jej sporządzenia przez zawodowego pełnomocnika nie jest dopuszczalne zastępowanie fachowego pełnomocnika skarżącego i podejmowanie przez Sąd Najwyższy zabiegów interpretacyjnych w celu ustalenia intencji skarżącego (postanowienie SN z 20 lutego 2023 r., II CSKP 347/22). Nie jest zatem rolą Sądu Najwyższego odczytywanie zakresu zaskarżenia z treści skargi, w sytuacji w której skarżący sam tego zakresu zaskarżenia nie wskazał.

Jedynie na marginesie Sąd Najwyższy wskazuje, że skarga kasacyjna uczestniczki nie kwalifikowałaby się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Wskazany wyżej problem sformułowany przez skarżącą nie spełnia bowiem wymogów, którym powinno odpowiadać istotne zagadnienie prawne, wynikających z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego. Zagadnienie prawne powinno być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z 20 maja 2021 r., II CSK 132/21).

Tymczasem zagadnienie przedstawione przez skarżącą sprowadza się do pytania o czysto incydentalnym i kazuistycznym charakterze, nie zawierając w sobie elementów, które mogłyby pozwolić na sformułowanie przez Sąd Najwyższy – w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej – ogólnego stanowiska o uniwersalnym

charakterze. Formułowanie zagadnień prawnych w formie tego rodzaju pytań nie pozwala przyjąć, że w sprawie zachodzi przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 9 października 2023 r., I CSK 4314/22).

Poprzez takie przedstawienie zagadnienia prawnego skarżąca dąży w istocie do tego, aby Sąd Najwyższy już na etapie tzw. przedsądu ocenił, czy zaskarżone postanowienie Sądu II instancji jest wadliwe czy też nie. Tymczasem etap postępowania przed Sądem Najwyższym, jakim jest przedsąd, ograniczony jest wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 18 lipca 2023 r., I CSK 6108/22). Taka merytoryczna ocena skargi następuje dopiero po jej przyjęciu do rozpoznania.

Z przytoczonych powyżej względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

Z uwagi na to, że sprawa dotyczy postanowienia wstępnego, Sąd Najwyższy rozstrzygnięcie o kosztach postępowania pozostawił w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (zob. postanowienia SN z 23 września 2020 r., IV CSK 410/19; z 11 sierpnia 2022 r., I CSK 2517/22).

[M.O.]

r.g.